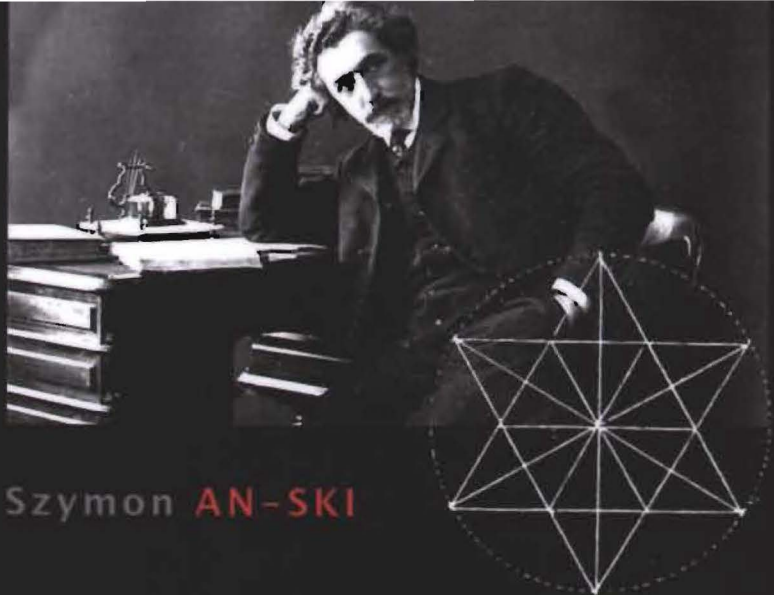

TEATR im. Stefana Jaracza w ŁODZI

DYBUK

Szymon AN-SKI

83 (18)

właściwie **Salomon Zeinwel Rapoport** (1863 - 1920), żydowski pisarz, publicysta i etnograf, wybitny znawca żydowskiego folkloru. Tworzył w języku rosyjskim i jidysz. Mimo iż pozostawił po sobie różnorodną spuściznę literacką (zbiorowe wydanie jego dzieł pochodzące z lat 1920-23 liczy trzynaście tomów i zawiera m.in. powieści, opowiadania, eseje, szkice etnograficzne), uchodzi za autora jednego utworu - legendy dramatycznej **Na pograniczu dwóch światów**, **Dybuk**. Sztuka, za życia autora niedoceniona, po śmierci uczyniła go sławnym. Prapremiera światowa w języku jidysz odbyła się w grudniu 1920 roku w Warszawie. **Pierwsze przedstawienie w języku polskim** miało miejsce w Teatrze Miejskim (dzis im. Jaracza) w Łodzi w kwietniu 1925 roku.

Do światowej kariery **Dybuka** przyczynił się hebrajski teatr **Habima** z Moskwy wystawiając sztukę An-skiego w 1922 roku w reżyserii Jewgienija Wachtangowa. Spektakl **Habima** pokazywany był w wielu krajach, stając się sensacją artystyczną. **Dybuk** zainteresował również jednego z pionierów Wielkiej Reformy Teatralnej Maxa Reinhardta. Z jego inicjatywy odbyła się premiera niemieckiej wersji językowej (1927). W 1928 utwór wyreżyserował Gaston Baty w paryskim **Théâtre de Montparnasse**.

W 1937 Michał Waszyński zrealizował film pt. **Dybuk** uznawany za najwybitniejsze dzieło kinematografii żydowskiej w międzywojennej Polsce. Po wojnie po **Dybuka** sięgali m.in. Szymon Szurmiej, Andrzej Wajda, Waldemar Zawodziniski, Janusz Wiśniewski, Agnieszka Holland, Krzysztof Warlikowski.

OBSADA:

Chanan

Lea

Reb Sender, jej ojciec

Reb Azriel, cadyk z Miropola

Frade, nianka

Michael

Reb Szymoszon, rabin z Miropola

Meszulach, posłaniec boży

Henoch

I Batlan/Chasyd I

II Batlan/Chasyd II

III Batlan/Chasyd III

Garbus-zebrak/Duch Nysena

Menasze, narzeczony Lei

Nachman, jego ojciec

Mendeł, nauczyciel Menaszego

Meir, szames bożnicy w Brynicy

I Sędzia sądu religijnego

II Sędzia sądu religijnego

Dziadówka I

Dziadówka II

Dziadówka III

Gitel, koleżanka Lei

Basia, koleżanka Lei

Marek NĘDZA

Agnieszka WIĘDŁOCHA

Mariusz JAKUS

Barbara MARSZAŁEK

Zofia UZELAC

Przemysław KOZŁOWSKI

Aleksander BEDNARZ

Bogusław SUSZKA

Andrzej NIEMYT

Marcin ŁUCZAK

Krzysztof WACH

Radosław OSYPIUK

Marcin ŁUCZAK

Mateusz KRÓL

Piotr KRUKOWSKI

Mariusz SIUDZIŃSKI

Jan HENCZ

Andrzej GŁOSKOWSKI

Henryk STASZEWSKI

Dorota KIELKOWICZ

Barbara WALKÓWNA

Grażyna WALASEK

Wioletta KOPANSKA (gościnnie)

Joanna JANIK (gościnnie)

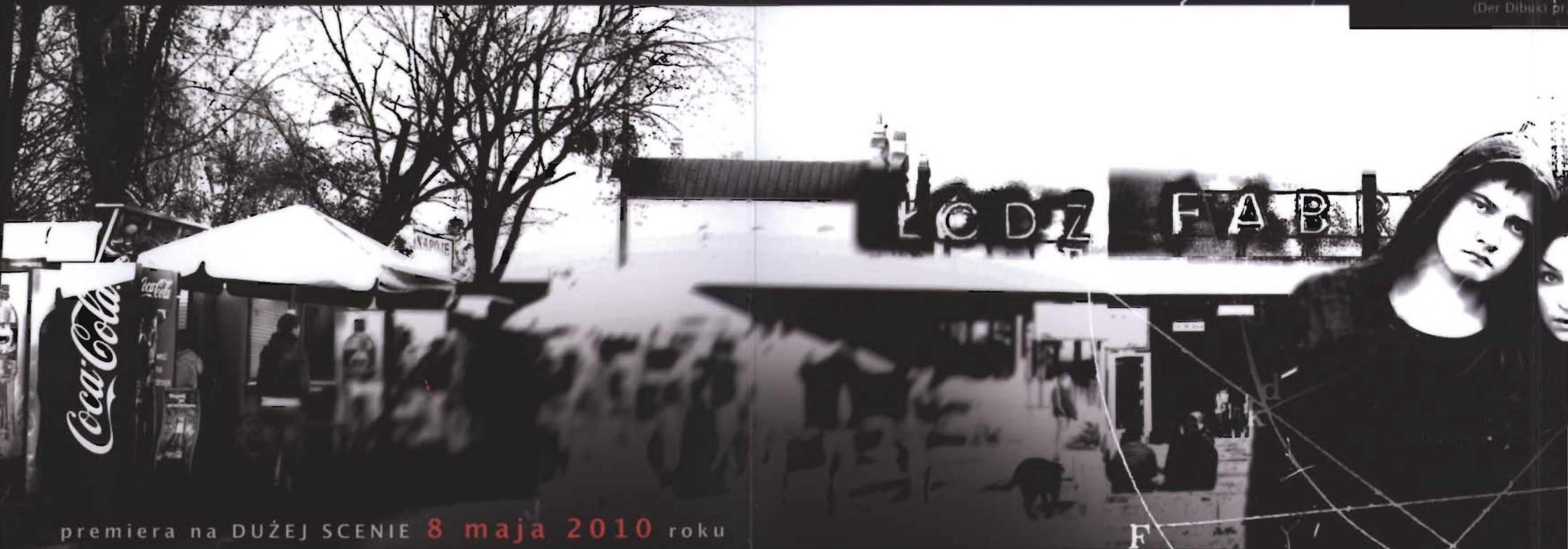
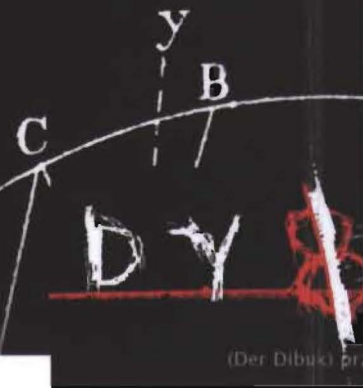
reżyseria i scenografia **Mariusz GRZEGORZEK**

kostiumy BB/Gregor **GONSIOR** reżyseria światła **Jolanta DYLEWSKA**

opracowanie muzyczne, akordeon **Leszek KOŁODZIEJSKI** współpraca scenograficzna **Ryszard WARCHOLIŃSKI**

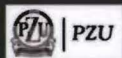
asystent reżysera **Katarzyna BREWIŃSKA** inspicjent, sufler **Marta BARASZKIEWICZ**

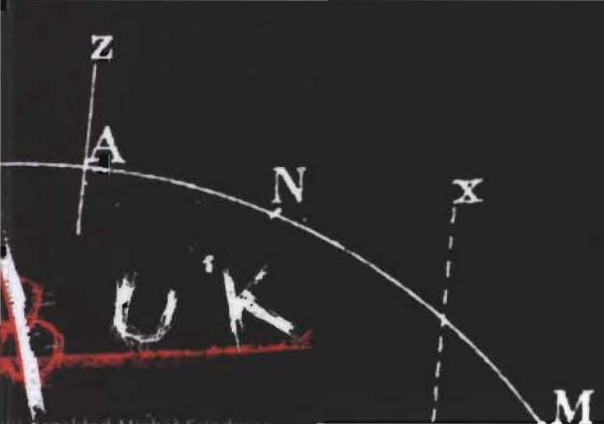
operatorzy światła **Julita GLAŻEWSKA-GMACH, Tomasz GMACH** operator dźwięku **Sebastian TORZEWSKI**

premiera na DUŻEJ SCENIE **8 maja 2010** roku

DYBUK (hebr. „dibuk”, „czepiający się”) - złośliwy duch, który wiąże się z żyjącymi, przejmując ich osobowość. Dybuk to „naga dusza”, nie mogąca zaznać spoczynku lub reinkarnacji, kt osobowości. Można wypędzić go egzorcyzmami i wtedy opuszcza ciało przez mały palec u nogi, lecz najpierw trzeba go nakłonić do wyjawienia swej tożsamości, a także przeprowadzić res

przekład Michał Friedman

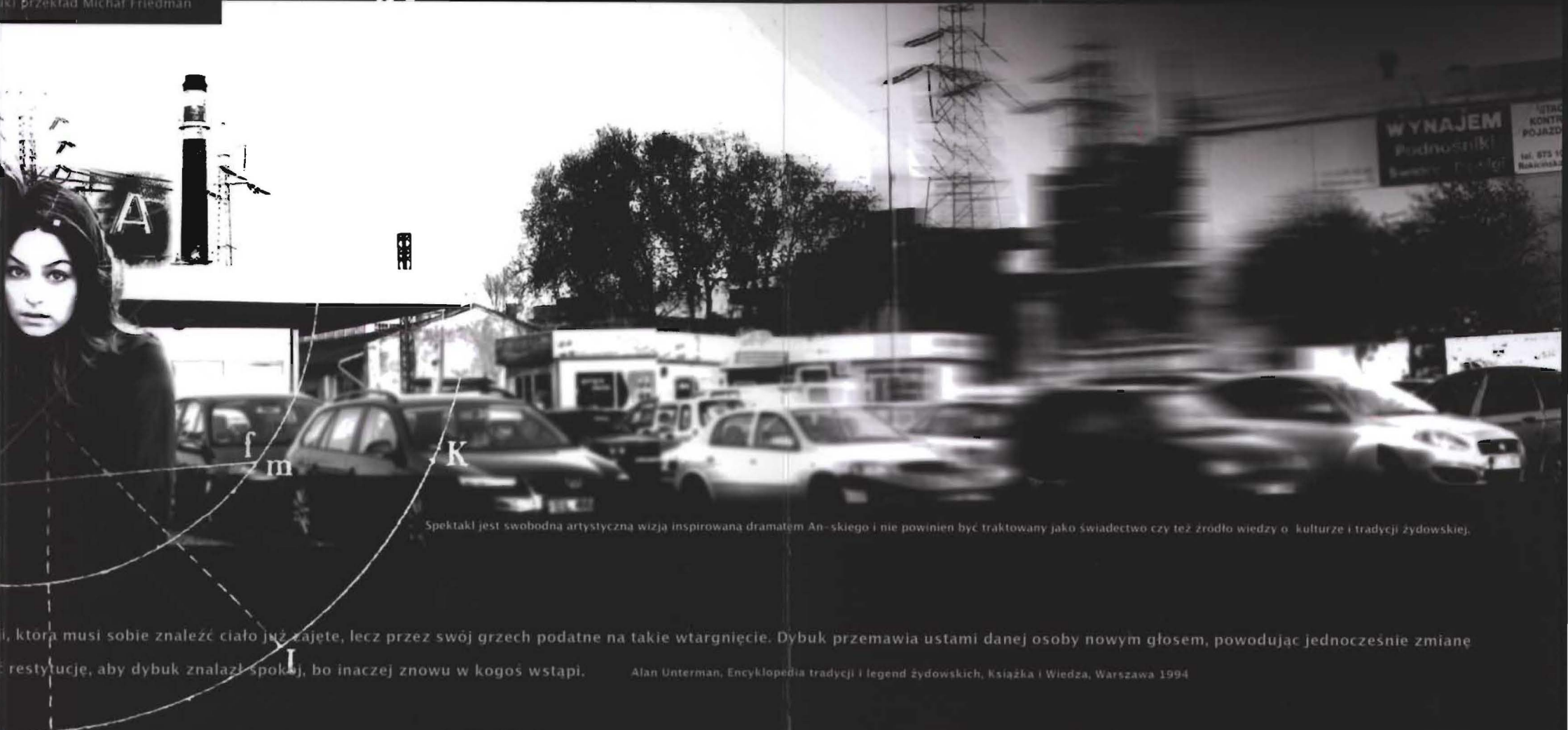
Teatr im. Stefana Jaracza w Łodzi

Instytucja Kultury Samorządu Województwa Łódzkiego
dyrektor naczelny Wojciech Nowicki, dyrektor artystyczny Waldemar Zawodźński

sezon 2009/2010

www.teatr-jaracza.lodz.pl

mecenaszem strony internetowej jest SFeRa, mecenaszem łącza internetowego jest TOYAnet
redakcja programu Ewa Drozdowska, projekt graficzny Mariusz Grzegorzek, foto Tymoteusz Leskiej, strp Beata Grabka, druk Hossa Druk

Spektakl jest swobodną artystyczną wizją inspirowana dramatem An-skiego i nie powinien być traktowany jako świadectwo czy też źródło wiedzy o kulturze i tradycji żydowskiej.

...i, która musi sobie znaleźć ciało już zajęte, lecz przez swój grzech podatne na takie wtargnięcie. Dybuk przemawia ustami danej osoby nowym głosem, powodując jednocześnie zmianę
...restrykcje, aby dybuk znalazł spokój, bo inaczej znowu w kogoś wstąpi.

Alan Unterman, Encyklopedia tradycji i legend żydowskich, Książka i Wiedza, Warszawa 1994

H

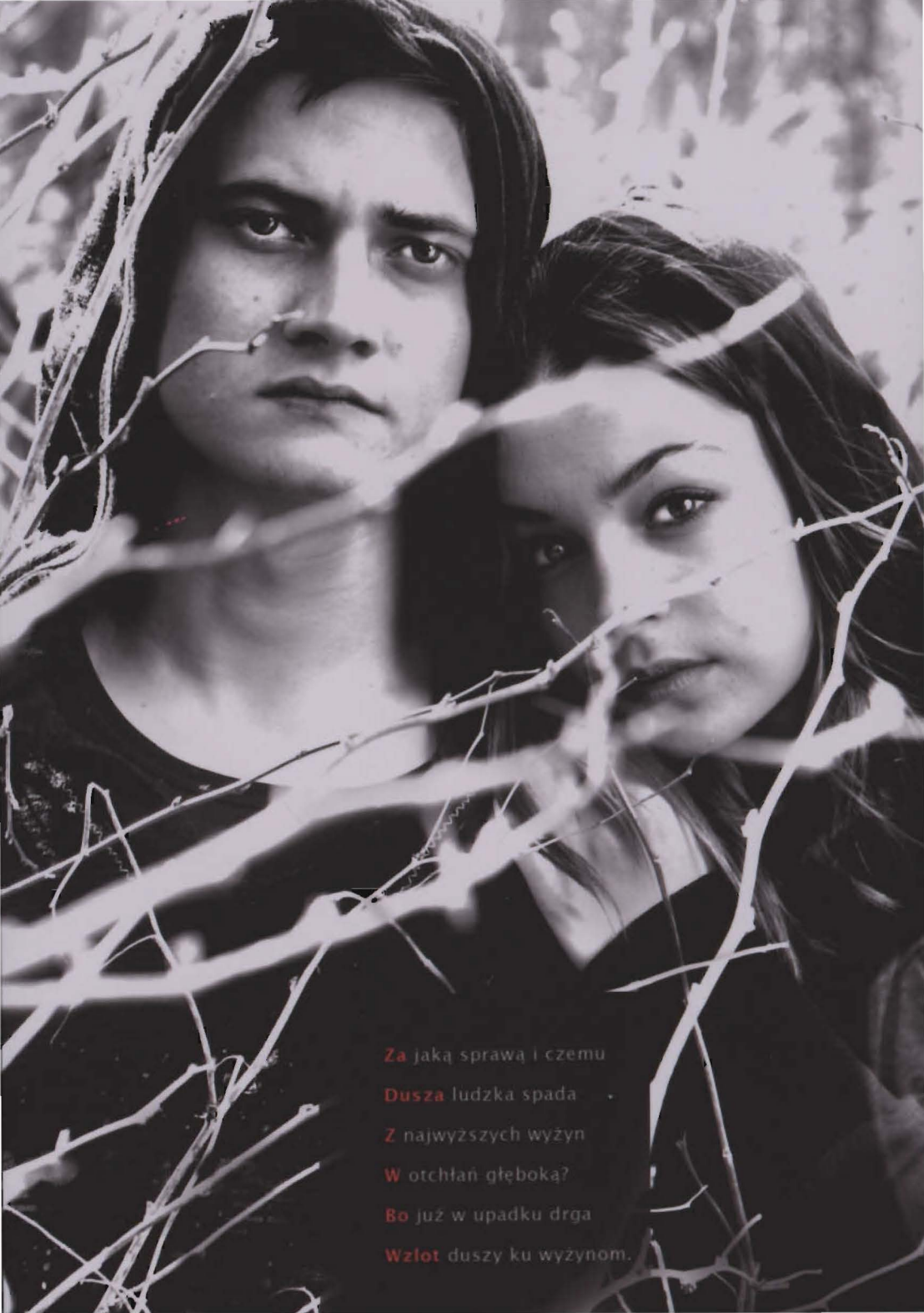
Drukarnia Solariss

Modernizacja
Maja i Duda Sceny
Produkcja w ramach
Ministerstwa Kultury

TVP ŁÓDŹ

Za jaką sprawą i czemu
Dusza ludzka spada
Z najwyższych wyzn
W otchłań głęboką?
Bo już w upadku drga
Wzlot duszy ku wyzynom.